

 COD USVT - R045 – F07	Universitatea de Științele Vieții „Regele Mihai I” din Timișoara	Organism emitent Departamentul de Management al Calității
	REGULAMENT DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A CLINICILOR VETERINARE UNIVERSITARE ALE FACULTĂȚII DE MEDICINĂ VETERINARĂ TIMIȘOARA	Ediția 2 /Revizia 2

Anexa 7

NORME PRIVIND CONTROLUL BOLILOR INFECȚIOASE ȘI A INFECȚIILOR NOZOCOMIALE ÎN CLINICILE VETERINARE UNIVERSITARE

1. Importanța controlului bolilor infecțioase și a infecțiilor nozocomiale

Controlul pasajului microorganismelor infecțioase și/sau contagioase de la personalul medical veterinar și studenți la animale precum și de la animale la animale este o problemă critică în cadrul procesului de îngrijire a animalelor bolnave. Multe dintre animalele de la Clinicile Veterinare Universitare (CVU), sunt în stare critică sau potențial imunosuprimate și trebuie luate toate măsurile posibile de către personalul medical veterinar și studenți, pentru a evita posibilitatea apariției infecțiilor nozocomiale la animalele din clinică.

Unele animale prezintă o floră de microorganisme care reprezintă un risc semnificativ pentru sănătatea studenților și a personalului medical veterinar care manipulează animalele.

În cadrul Clinicilor Veterinare Universitare pot fi întâlnite următoarele grupe de agenți zoonotici majori:

- Funghi dermatofiți, cum ar fi *Microsporum canis*;
- Bacterii patogene cum ar fi: *Leptospira*, *Salmonella*, stafilococi meticilin rezistenți, *E. coli* cu rezistență multiplă la antibiotice;
- Bacterii patogene din sfera gastrointestinală: *Salmonella*; *Yersinia*, *Campylobacter*;
- Virusuri, cum ar fi virusul turbării;
- Paraziți.

Dacă este diagnosticată o boală infecțioasă zoonotică la orice pacient din CVU, se vor lua toate măsurile pentru a informa personalul medical-veterinar, studenții implicați și proprietarul pacientului referitor la această problemă.

Studenții și personalul medical care sunt cu un anumit status fiziologic, cum ar fi graviditatea sau imunosupresia, nu sunt obligați să ofere servicii de îngrijire pacienților suspecți de posibile boli zoonotice.

2. Organizarea activităților de prevenire a infecțiilor în spațiile clinicilor veterinare universitare

Recepția clinicii, spațiile de consultare preliminară (triaj), spațiile de tratamente generale, coridoarele etc., sunt cuprinse în zona generală a clinicii. Animalele consultate/tratate în această zonă se presupune a fi cu risc scăzut de contractare sau de transmitere a microorganismelor patogene și/sau potențial zoonotice la sau de la alte animale.

Pacienții cu boli potențial contagioase trebuie să fie mutați din această zonă într-o manieră care reduce la minimum contactul cu alte animale, cu personalul medical veterinar și cu studenții.

Animalele cu răni deschise sau cu tuburi de drenaj, trebuie transportate cu targă de transport în tranzitul lor prin aceste zone. Tărgile și materialele folosite vor fi supuse unei dezinfecții riguroase cu soluție cu spectru larg.

Animalele imunosupresate/imunocompromise nu trebuie să aibă acces în aceste zone.

 COD USVT - R045 – F07	Universitatea de Științe Vieții „Regele Mihai I” din Timișoara	Organism emitent Departamentul de Management al Calității
	REGULAMENT DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A CLINICILOR VETERINARE UNIVERSITARE ALE FACULTĂȚII DE MEDICINĂ VETERINARĂ TIMIȘOARA	Ediția 2 /Revizia 2

Dacă animalele cu afecțiuni posibil contagioase necesită investigații imagistice sau alte investigații în scop diagnostic și tratament în zonele generale ale clinicii, aceste proceduri trebuie să se desfășoare la sfârșitul zilei de lucru, pentru a reduce contactul cu alte animale, personalul medical veterinar/studenti și vizitatori.

Animalele suspectate de a fi infectate cu microorganisme patogene / contagioase /potențial zoonotice (cu răni nevindecate, cu fistule, abcese, animale tinere cu boli diareice acute/severe), se consultă în cameră de triaj special destinată acestor categorii de pacienți și de către un număr limitat de personal. După finalizarea examinărilor, camera de triaj se închide pentru ceilalți pacienți și se aplică protocolul standard de curățenie și dezinfecție a spațiului.

Zona de urgență (anestezie și terapie intensivă), reprezintă o zonă separată a clinicii.

Animalele prezente în această secție sunt considerate cu un grad ridicat de risc de a contacta boli nozocomiale, prezentând un grad crescut de imunosupresie. În această zonă este restricționată circulația personalului medical și studenților, cu excepția celor implicați în managementul pacienților.

Personalul medical veterinar/studentii/tehnicienii din aceste secții ar trebui să rămână în zona de urgențe/anestezie și terapie intensivă și să nu se implice în manipularea animalelor din zona generală sau din secția de diagnostic imagistic, exceptând cazurile în care acest lucru este critic pentru îngrijirea animalului. Activitatea didactică în zona de terapie intensivă este redusă la minimum necesar pentru a asigura atât asistența medical-veterinară pacientului cât și instruirea profesională studenților.

Proprietarii de animale / însoțitorii pot vizita animalele bolnave internate în această secție la finele zilei de lucru. Circulația proprietarilor în cadrul acestei zone se face doar însoțit de personalul clinicii sau studenți desemnați pentru aceasta și cu un echipament de protecție corespunzător (halat, bonetă, mască și mănuși).

Medicul veterinar clinician, tehnicianul sau studentul care gestionează cazul din cadrul terapiei intensive, supraveghează proprietarul de animale pe toată perioada vizitei, fiind interzisă interacțiunea cu alte animale din această secție.

Laboratorul de Diagnostic Imagistic este considerat o zonă de tranziție pentru controlul bolilor infecțioase și privit ca o zonă cu potențial de contaminare. Animalele internate în secțiile clinicii, nu au nevoie de măsuri de precauție suplimentare, pentru a intra în zona de diagnostic imagistic.

Personalul care deservește zona de diagnostic imagistic ar trebui să primească o notificare prealabilă cu privire la pacienții care sunt cu risc crescut de complicații infecțioase sau cu boli nozocomiale contractante, pentru a permite o curățire și o dezinfecție adecvată a laboratorului. Se recomandă programarea acestor categorii de animale la sfârșitul zilei de lucru, cu excepția cazurilor în care este absolut necesar pentru managementul pacientului.

Personalul din laboratorul de diagnostic imagistic trebuie să primească o notificare prealabilă cu privire la pacienții care sunt internați în zonele de izolare, pentru a permite curățirea și dezinfecția adecvată a camerei, înainte de a realiza alte proceduri de diagnostic cu ceilalți pacienți.

Zona de izolare este reprezentat de spațiu/ spațiile în care sunt izolați și beneficiază de asistență medical-veterinară pacienții cu presupuse boli infecțioase contagioase.

Animalele internate în zona de izolare sunt considerate o potențială sursă (semnificativă) de microorganisme patogene, care pot afecta starea de sănătate a celorlalte animale din cadrul clinicii. Din aceste considerente, trebuie luate toate măsurile pentru a

 COD USVT - R045 – F07	Universitatea de Științe Vieții „Regele Mihai I” din Timișoara	Organism emitent Departamentul de Management al Calității
	REGULAMENT DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A CLINICILOR VETERINARE UNIVERSITARE ALE FACULTĂȚII DE MEDICINĂ VETERINARĂ TIMIȘOARA	Ediția 2 /Revizia 2

evita contactul dintre animalele din zona de izolare și restul animalelor din clinică. Toate examinările clinice, tratamentele pentru animalele internate în secția de izolare ar trebui să fie efectuate în această zonă. Din acest motiv în această secție se asigură în permanență un stoc de medicamente și consumabile necesare prelevării de probe pentru diagnostic, halate de unică folosință, mănuși și protecție pentru încălțăminte. Medicamente pentru tratamentul pacienților, în secția de izolare ar trebui să fie eliberate înainte de intrarea în această zonă. Este interzis transferul medicamentelor/consumabilelor de orice fel din secția de izolare în zona generală a clinicii sau invers. Pacienții internați în zona de izolare intră în clădire pe o ușă separată a clinicii pentru a evita contaminarea mediului din zona generală. Toate deșeurile rezultate din această zonă se depozitează în containere speciale și vor fi gestionate conform reglementărilor pentru categoria deșeurilor a căror colectare și eliminare fac obiectul unor măsuri speciale privind prevenirea infecțiilor.

Proprietarii/însoțitorii pot vizita animalele spitalizate în zona de izolare, la sfârșitul zilei. Proprietarii vor purta pe timpul vizitei elemente adecvate de protecție, cum ar fi halate, mănuși și capace de pantofi de unică folosință, fiind însoțiți pe toată perioada de studenți și/sau de personalul din clinică. Proprietarii de animale din zona de izolare trebuie să intre și iasă din clinică, printr-o intrare separată, și nu se permite accesul la restul zonelor din clinică, la sfârșitul vizitei lor.

Zona de chirurgie aseptică beneficiază de protocoale specifice de intrare în această zonă, prevăzute în regulamentul intern al clinicii de chirurgie.

3. Circulația personalului medical-veterinar și a studenților în CVU

Circulația corespunzătoare a personalului CVU și studenților este un element important în prevenirea infecțiilor nozocomiale. Respectarea regulilor interne privind fluxul de activități, de pacienți și de persoane în cadrul fiecărei clinici de specialitate, este obligatorie.

. Este interzis accesul în sălile de operații și sălile de obstetrică-ginecologie, a personalului care nu face parte din echipa de intervenție. În mod similar, este controlat accesul în depozitul farmaceutic și în zona de sterilizare.

Responsabilitățile studenților din cadrul clinicii în vederea îngrijirii animalelor se face prin rotație, având la bază orarul activităților didactice în special la anii de studiu cu activități clinice. Toate acestea au rolul de a minimiza traficul studenților și a personalului medical veterinar în zonele clinicii.

Studenții responsabili pentru îngrijirea animalelor din secția de izolare, nu pot fi desemnați pentru îngrijirea animalelor în cadrul secției de urgențe/anestezie și terapie intensivă.

Personalul medical veterinar și studenții care ies din zona de izolare se asigură că și-au îndepărtat și eliminat toate hainele de protecție, respectiv alte elemente utilizate în această zonă, la intrarea în zonele generale ale clinicii. Măinile trebuie spălate înainte de a părăsi zona de izolare. Stetoscoapele, termometrele și toate celelalte elemente utilizate în evaluarea clinică sau de diagnostic a pacienților din zona de izolare ar trebui să fie bine curățate și tamponate cu alcool 70% înainte de utilizarea la ceilalți pacienți, din alte zone ale clinicii.

Zona izolare trebuie prevăzută cu geam transparent, pentru a permite studenților să evalueze vizual starea pacienților, fără a intra în această zonă.

De asemenea, trebuie evitat transferul studenților din clinicile de animale mari la clinicile de animale de companie și invers.

 COD USVT - R045 – F07	Universitatea de Științele Vieții „Regele Mihai I” din Timișoara	Organism emitent Departamentul de Management al Calității
	REGULAMENT DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A CLINICILOR VETERINARE UNIVERSITARE ALE FACULTĂȚII DE MEDICINĂ VETERINARĂ TIMIȘOARA	Ediția 2 /Revizia 2

Circuitul personalului implică și elementele fundamentale de igienă individuală și colectivă. Pe lângă spălarea și dezinfecția mâinilor este obligatorie purtarea mănușilor de examinare clinică sau sterile, pentru fiecare animal, indiferent de manopera medicală efectuată.

4. Circulația proprietarilor sau însoțitorilor de animale și altor persoane în spațiile din CVU

Circuitul proprietarilor/însoțitorilor de animale precum și altor vizitatori este foarte important deoarece aceștia reprezintă într-o clinică un potențial epidemiologic crescut prin frecvența purtătorilor de germeni necunoscuți și prin echipamentul lor care poate fi contaminat.

Proprietarii și sau însoțitorii animalelor care solicită servicii medical-veterinare, vor circula în spațiile CVU doar însoțiți de personal angajat al CVU sau studenți ai Facultății de Medicină Veterinară aflați în timpul activităților didactice clinice, activităților de practică sau voluntariat.

Circulația proprietarilor/însoțitorilor de animale și altor categorii de persoane, este monitorizată în special de personalul și studenții care desfășoară activități în cadrul Serviciilor de Recepție-Triaj, Gardă și Spital, dar și de personalul clinicilor de specialitate, când este nevoie de prezența proprietarilor în aceste spații.

Vizitarea animalelor internate se va face numai în intervalele orare stabilite de conducerea CVU. În timpul vizitei, vizitatorii vor purta un halat de protecție, primit contracost, de la garderoba amenajată în acest scop.

În situații epidemiologice deosebite, interdicția este generală pentru perioade bine determinate, la recomandarea coordonatorului clinicii.

Sunt interzise vizitele în secțiile de chirurgie, terapie intensivă, obstetrică și boli infecțioase.

Personalul Serviciului Spital va realiza controlul alimentelor aduse animalelor bolnave și returnarea celor contraindicate. Circulația însoțitorilor în spital trebuie limitată la maxim posibil.

5. Reguli de efectuare a curățeniei și dezinfecției în spațiile din cadrul CVU

Circuitele funcționale ale CVU trebuie să faciliteze o activitate corespunzătoare și să împiedice contaminarea mediului extern reducând la minimum posibilitatea de producere a infecțiilor.

Curățenia și dezinfecția spațiilor din unitatea noastră se realizează zilnic, de mai multe ori pe zi, conform procedurilor descrise în *Anexa 8a* Dezinfecția aeromicroflorei se realizează: zilnic în blocurile operatorii sau ori de câte ori este nevoie și o dată pe săptămână în secția de anestezie și terapie intensivă, celelalte clinici de specialitate sau ori de câte ori este nevoie.

Blocul operator constituie o unitate complet separată de restul spațiilor, pentru a se evita contaminarea în interior. Sălile de operație se curată și se dezinfectează după fiecare operație. În fiecare dimineață se realizează dezinfecția aeromicroflorei și ori de câte ori este nevoie. Dezinfecția periodică se face săptămânal. Etapele accesului în blocul operator și respectiv în sălile de operație, sunt prevăzute în Manualul de Biosecuritate al Clinicilor Veterinare Universitare.

 COD USVT - R045 – F07	Universitatea de Științe Vieții „Regele Mihai I” din Timișoara	Organism emitent Departamentul de Management al Calității
	REGULAMENT DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A CLINICILOR VETERINARE UNIVERSITARE ALE FACULTĂȚII DE MEDICINĂ VETERINARĂ TIMIȘOARA	Ediția 2 /Revizia 2

6. Circuitul deșeurilor din CVU

Circuitul deșeurilor include din punct de vedere sanitar-veterinar, măsurile ce se iau pentru evitarea contaminării mediului extern prin asigurarea unei colectări și evacuări corespunzătoare a acestora.

Generalități:

- Se numesc “reziduri rezultate din activitatea medicală” toate deșeurile (periculoase sau nepericuloase) care se produc în clinica medicală veterinară;
- Reziduuri nepericuloase sunt toate deșeurile menajere și acele deșeuri asimilate cu cele menajere (ambalaje din hârtie, plastic, etc.) care nu sunt contaminate cu sânge sau alte lichide organice;
- Reziduuri periculoase - deșeurile solide și lichide, care au venit în contact cu sângele sau cu alte lichide biologice (tampoane, comprese, tubulatură, corpul seringilor – dar fără ac, etc.);
- Obiecte tăietoare – înțepătoare (ace, lame de bisturiu, branule, catetere, fiole de sticlă, etc.);
- Resturi anatomo-patologice.

Colectarea deșeurilor nepericuloase:

Deșeurile nepericuloase se colectează la locul de producere în pungi negre. Pungile vor fi ca lungime dublul înălțimii recipientului, astfel încât să îmbrace complet și în exterior recipientul, în momentul folosirii. După umplere se ridică partea exterioară, se răsuște și se face nod. Pungile pline cu deșeuri se adună de la locul de producere (sala de recepție, spații de triaj, spații de tratamente, birouri etc.) în pungi sau saci negri.

Colectarea deșeurilor periculoase:

- cele infecțioase lichide și solide în cutii galbene speciale cu sac din polietilenă în interior, la care gradul maxim de umplere al sacului este de $\frac{3}{4}$ din volumul său, marcate cu pictograma “pericol biologic”;
- cele tăietoare - înțepătoare în cutii galbene din plastic rezistent la acțiuni mecanice, cu capac special de culoare roșie, marcate cu pictograma “pericol biologic”. După umplere recipientele se închid ermetic;
- cele anatomo - patologice se colectează în cutii galbene cu saci în interior prevăzute cu dungă roșie.

Transportul deșeurilor:

Toate deșeurile colectate în saci negri se transportă în pubele până la containerele de gunoi unde se depozitează până la evacuare finală, de către prestatorul de servicii specifice cu care instituția are încheiate contracte.

Toate deșeurile colectate în cutii galbene se transportă la depozitul de infecțioase a clinicii și se depozitează până la evacuarea finală.

Transportul deșeurilor periculoase până la locul de eliminare finală se face cu respectarea strictă a normelor de igienă și securitate în scopul protejării personalului și populației generale.

Transportul deșeurilor periculoase în incinta clinicii se face pe un circuit separat de cel al pacienților și vizitatorilor.

Deșeurile sunt transportate cu ajutorul pubelelor; acestea se spală și se dezinfectează după fiecare utilizare, în locul unde sunt descărcate.

Este interzis accesul persoanelor neautorizate în încăperile destinate depozitării temporare a deșeurilor infecțioase și tăietoare-înțepătoare. Locul de depozitare temporară

 COD USVT - R045 – F07	Universitatea de Științe Vieții „Regele Mihai I” din Timișoara	Organism emitent Departamentul de Management al Calității
	REGULAMENT DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A CLINICILOR VETERINARE UNIVERSITARE ALE FACULTĂȚII DE MEDICINĂ VETERINARĂ TIMIȘOARA	Ediția 2 /Revizia 2

a deșeurilor infecțioase și tăietoare-înțepătoare este prevăzut cu dispozitiv de închidere care să permită numai accesul persoanelor autorizate.

Evacuarea deșeurilor menajere și infecțioase, se va face de către o persoană instruită. Persoana care asigură evacuarea tomberoanelor cu deșeuri, va purta halat de protecție având imprimată pictograma “pericol biologic”. La rampa de deșeuri, se efectuează curățarea și spălarea zilnică a tomberoanelor, după cum urmează: tomberonul golit se curăță de resturi, după care se spală și se dezinfectează folosind soluție dezinfectantă.

7. Reguli de protecție personală

Purtarea unui echipament de protecție adecvat este obligatoriu pentru toate persoanele care desfășoară activități în CVU.

Cel mai important și sigur mod de prevenire a contaminării și a diseminării agenților microbieni este spălarea mâinilor. Spălarea simplă, igienică a mâinilor se face de câte ori este necesar, utilizându-se apă și săpun lichid; această procedură nu este un substitut pentru dezinfecția igienică a mâinilor.

Dezinfecția igienică a mâinilor se face prin spălare sau frecare, utilizându-se un produs antiseptic, de preferat pe bază de alcool. În cazurile de infecție cu *Clostridium difficile* dezinfecția igienică a mâinilor se face cu apă și săpun, nu cu soluții alcoolice.

Procedurile recomandate pentru dezinfecția mâinilor sunt în funcție de nivelul de risc:

- **Risc minim** - spălarea simplă igienică a mâinilor cu apă și săpun lichid. Se face: atunci când mâinile sunt vizibil murdare; la începutul și la sfârșitul programului de lucru; înainte și după activitățile de curățare; înainte și după contactul cu pacienții; după utilizarea grupului sanitar (WC);

- **Risc intermediar** - spălarea cu apă și săpun lichid, urmată de dezinfecția igienică a mâinilor prin frecare cu un antiseptic, de regulă pe bază de alcool sau dezinfecția igienică a mâinilor prin spălare cu apă și săpun antiseptic. Se aplică: după contactul cu un pacient septic izolat; înainte de realizarea unei proceduri invazive; după orice contact accidental cu sângele sau cu alte lichide biologice; după contactul cu un pacient infectat și/sau cu obiectele care au intrat în contact cu acesta; după toate manevrele potențial contaminante; înainte de contactul cu un pacient izolat profilactic; înaintea manipulării dispozitivelor intravasculare, tuburilor de dren; între manevrele efectuate succesiv la același pacient; înainte și după îngrijirea plăgilor;

- **Risc înalt** - dezinfecția chirurgicală a mâinilor prin frecare cu antiseptic pe bază de alcool, după spălarea prealabilă cu apă sterilă și săpun antiseptic. Este procedura uzuală înainte de toate intervențiile chirurgicale, obstetricale; înaintea tuturor manevrelor care necesită o asepsie de tip chirurgical.